

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

תוכן עניינים

- א. לומר שמצטרפים זה עם זה ... לומר לך כל כהן שאינו בקי בהן ובשמותיהן אינו רואה את הנגעים.....1
- ב. דומה לארבעה כוסות של חלב אחד נפלו לתוכו שתי טיפין של דם ואחד נפלו לתוכו ארבע טיפין של דם ואחד נפלו לתוכו שמונה ואחד נפלו לתוכו שתיים עשרה טיפין ואמרי לה שש עשרה טיפין שכולן מראות לובן הן אלא שזה למעלה מזה וזה למעלה מזה 2
- ג. בהרת עמוקה וכן הוא אומר ומראה עמוק מן העור כמראה חמה העמוקה מן הצל שאת אין שאת אלא גבוה ... כשם שטיפילה לשאת כך טפילה לבהרת.....4

דף ו.

א. לומר שמצטרפים זה עם זה ... לומר לך כל כהן שאינו בקי בהן ובשמותיהן אינו רואה את הנגעים

ארבע מראות נגעים¹ אלו שהתבארו לעיל דף ה: כולן מצטרפין זה עם זה² לכגרים שהוא שיעור טומאת נגעים לכל דיני נגעים³. ולהתחלפות המראות⁴

¹ רמב"ם הלכות טומאת צרעת פרק א הלכה ג

² ולהדיא מבואר בן בירושלמי ריש שבועות שאומר שם, ומניין שמצטרפין זה עם זה אמר ר' מנא מנא אותם חכמים שנים ומנו אותם ד', מה שנים מצטרפין זה עם זה אף ד' מצטרפין זה עם זה. ר"א בשם ר' אבין אם בשאינו מינו מצטרף לא כל שכן מין במינו, עכ"ל הירושלמי. ונ"ל דה"פ: אם התולדה מצטרפת עם האב שאינו מינו שהרי האב לבן ביותר ק"ו לתולדה עם תולדה שהן מין במינו ששניהם אינם לבנים הרבה. ערוך השולחן העתיד הלכות נגעים סימן עט סעיף ח

³ רא"ש נגעים פ"א מ"ג

⁴ שאם היה תחלה מראה א', והתחלפה למראה אחרת, לא אמרינן נגע אחר הוא אלא נידונית כאילו היא היא אותה שהיתה בתחלה, וכ"כ מצטרפת לענין פשיון שצריך שיהיה כמין האום, ואם היה האום ממראה א' ופשה ממראה אחר, מחשב כפשיון ממראה אום. כגון שבתחלה הי' בו כגרים מב' מראות. או שבסוף שבוע א' מצא הנגע מצורף מב' מראות. או שנתהפך הנגע בסוף שבוע א'. כולה או מקצתה למראה אחרת ממראיתה שבתחלה. לא אמרינן נגע חדש הוא. רק יסגירו שוב פעם ב'. וכ"כ מצטרפות לפטור. וכגון שבסוף שבוע ב' עמד הנגע בשיעורו בגודל. אבל נתהפך כולו או מקצתו למראה אחרת או לב' מראות אחרות ממראית' בתחלה לא אמרינן נגע חדש הוא. אלא פוטרו. וכ"כ מצטרפות להחליט. וכגון שמצא הנגע גרים מב' מראות סמוכות. ובה מחי'. או ב' שערות לבנות. וזה הי' בתחלה או בסוף שבוע א' או ב'. או לאחר הפטור. או שנולד בה פסיון. ממראה אחרת ממראה האום. בסוף שבוע א' או ב' או לאחר הפטור [אבל בתחלה אין פסיון פוסל]. או אם לאחר הפטור נתהפך כולו לבן. והוא מנומר מכמה מראות. וכולן מד' מיני מראות לובן הנ"ל. וכ"כ מצטרפות ד' מיני לובן הנ"ל לענין לפטור בנתהפך כולו לבן מד' מיני מראות לובן הנ"ל לאחר החלט או הסגר

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

בין להקל בין להחמיר, בין בתחילת ראיית הנגע בין בסוף השבעה, בין לאחר שנפטר ההמצורע או נחלט.

כיצד אחד נגע שהיה כולו לבן כשלג או כסיד ההיכל או כצמר נקי או כקרום ביצה, ואחד נגע שהיה מקצת הלובן כמראה הבהרת ומקצתו כמראה השאת ומקצתו כמראה הספחת הכל כמראה אחד הוא חשוב, א"כ למה מנאום חכמים⁵ ואמרו מראות נגעים שתיים שהן ארבע כדי להבין במראות, שכל בהן שאינו מכיר המראות ושמותיהן כשמלמדין אותו ומודיעין אותו לא יראה הנגע עד שיבין ויכיר ויאמר זו היא הבהרת וזו היא ספחתה זו היא השאת וזו היא ספחתה.

וי"א⁶ דלא כולם מצטרפין זה עם זה⁷, ששני אבות והם שלג וצמר לבן מצטרפות, וכל אב ותולדה שלה מצטרפת אבל שני תולדות לא מצטרפי⁸.

ולפיכך לדעה זו יש שלשה דמצטרפי א. שלג וצמר מצטרפי, ב. שלג וסיד ההיכל מצטרפי, ג. צמר וקרום ביצה מצטרפי, ושלשה דלא מצטרפי, א. שלג וקרום ביצה ב. צמר וסיד ההיכל ג. סיד ההיכל וקרום ביצה, לא מצטרפי.

ב. דומה לארבעה כוסות של חלב אחד נפלו לתוכו שתי טיפין של דם ואחד נפלו לתוכו ארבע טיפין של דם ואחד נפלו לתוכו שמונה ואחד נפלו לתוכו שתיים עשרה טיפין ואמרי

[ושייר ברישא בלהסגיר בנתהפך כולו לבן בתחלה. דהרי חייב להסגירו (כפ"ח מ"ז): תפא"י שם ובהלכתא גבירתא ג

⁵ וכבר שאל ר' יהושע בנו של ר"ע לר"ע [על אלו הד'] מראים מה תועלת לחלק אותן במספר. אחר שכולן במדרגת מראה אחד ומצטרפין לכל הדינים. והיה ראוי שיאמר כל לבן שהוא כמו קרום ביצה או יותר לבן ממנו. הוא נגע צרעת. והוא אמרו בתוספתא ויאמרו מקרום ביצה ולמעלה טמא. וזה עם זה מצטרפין. א"ל מלמד שאם אינו בקי בהן ובשמותיהן לא יראה את הנגעים. ר"ל שאלו נמנו להיות רגיל בהבדל המראים והכרתם. עד שיאמרו זה המראה בהרת וזה שאת. זה שני לבהרת וזה שני לשאת. תויו"ט נגעים פ"א מ"ג

⁶ ר"ש ורא"ש ור"ב נגעים פ"א מ"ג

⁷ אפילו לרבנן. וגורסים מארבעה מראות האלו מצטרפין

⁸ . ואם אב ותולדה אחרת מצטרפי אינו מבואר להדיא בדבריהם, אך מדכתבו דאב ותולדתו מצטרף ש"מ דלא מצטרפי

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

לה שש עשרה טיפין שכולן מראות לובן הן אלא שזה למעלה מזה וזה למעלה מזה

היה במראה הלובן⁹ מארבע מראות אלו מקצת אדמומיות מעורבות בו, גם זה נגע צרעת הוא שנאמר (שם פסוק יט ופסוק כד) בְּהֶרֶת לְבָנָה אֲדַמְּמֶתָ והוא הדין לשאת ולספחת של שאת ולספחת הבהרת, והמראה הזה שהוא מעורב מלבנונית ומעט אודם הוא הנקרא פתוך¹⁰.

וכיצד מראה הפתוך בארבע מראות אלו, כאילו הן ארבע כוסות מלאות חלב ונתערב בכוס הראשונה שני טיפי דם, ובשניה ארבעה טיפין, ובשלישית שמונה טיפין, וברביעית ששה עשר טיפין, הפתוך שבבהרת הוא המראה הרביעי¹¹, והפתוך שבשאת כמראה כוס שלישית והפתוך שבספחת הבהרת כמראה הכוס השנייה והפתוך שבספחת השאת כמראה הכוס הראשונה. וי"א¹² כי הוא בהיפך שהבהרת לבנונית שלו יתירה והאדמומית מעוטה, והשאת הלובן שלו מעוטה והאודם שלו יתירה וכן כולן כל שהלובן מתמעט האודם מתרבה¹³.

⁹ רמב"ם שם הלכה ד

¹⁰ שהוא תערובות בלשון תרגום יונתן באיוב [כ"ה], דכתיב: המשל ופחד עמו, ומתרגם ופתיכין אשא ומיא, כלומר שמערב אש ומים ביחד. ותנן בריש נגעים: הפתוך שבשלג כיון המזוג בשלג, הפתוך שבסיד כדם המזוג בחלב דברי ר' ישמעאל, ר"ע אומר אדמדם שבוה ושבוה כיון המזוג במים.

¹¹ ורבינו סובר שהסדר הוא מלמטה למעלה ומעם רבינו מבואר שכל שהלובן שלו יותר אינו ניכר שהוא פתוך אא"כ יפלו בו הרבה טיפי דמים. כס"מ שם. ועיין בערוה"ש העתיד שם סי' פ סעי' ו' שהבין בכס"מ שדעתו לומר ברמב"ם שסובר כהראב"ד רק שהיפך הסדר, והיפך הסדר מהקודם ובמאי דסיים חשיב ראשון ובמאי דפתח חשיב אחרון, אך במרכה"מ כתב דרבנו מפרש דאין כל מראית הנגע ככוס חלב שנפלו בו טפין דא"כ הו"ל לר' עקיבא לומר דכל שהוא מראית הנגע מכוס חלב שנפלו בו ב' טפין עד כוס חלב שנפלו בו ט"ז טפין הכל אדמדם מקרי אלא ודאי דבאמת מראה הנגע עומדת בעינה שניכר שהוא כשלג או בקרום אלא דתערובת האדמימות הוא שניכר בו אדמימות כל כך כמראה אדמימות כוס חלב שנפלו בו טיפי דם וא"כ השיעור להיפך דבהרת שהיא עזה מקרי אדמדם אף על גב שיש בה אדמימות הרבה כעין אדמימות כוס חלב שבו ט"ז טפין דמראה לבנות שלו העזה גורם דאע"ג שאדום הרבה מקרי אדמדם משא"כ בקרום שמראיתו דיהא כל שיש בו אודם יותר מכוס שבו ב' טפין שוב לא מקרי אדמדם אלא אדום יותר מלבן וזהו דרך הכ"מ והלצנו בעדו. מרכה"מ שם.

¹² השנות הראב"ד שם שכתב על דברי הרמב"ם נ"ל שזה שיבוש

¹³ טעמו לפי שהוא מפרש שהסדר הוא מלמטה למטה שהכוס שבו שני טיפי דם הוא בבהרת ושיש בו ד' טיפי דם הוא בצמר ושל שמנה טיפין הוא בסיד ושל י"ו טיפין הוא בקרום. כס"מ שם. ולשון רבנו בפ"י המשנה פ"ק דנגעים מ"ב משמע כפי' הראב"ד דמעט אדמימות עם מראה קרום ביצה נראה אודם חזק כמו י"ו טפות

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

ולפיכך הפתוך שבבהרת, וזהו כוס הראשון שני טיפין, ושאת הכוס השני של ד' טיפין, ספחת בהרת הכוס השלישי של שמנה טיפין, ספחת השאת הכוס הרביעי ט"ז טיפין.

ולדעה הראשונה הנזכרת לעיל, שכל המראות מצטרפים, כלל גדול צריך לדעת בכל דיני נגעים, שכל המראות הללו מן מראה השלג עד מראה קרום ביצה כולן כאחד חשובין, וכשנשתנה מזה לזה אין זה שינוי כלל בין שתצא מזה קולא ובין שתצא מזה חומרא הכל אחד, וכן החלק והפתוך אחד הוא ואם נשתנה מחלק לפתוך או מפתוך לחלק אין זה שינוי כלל בין להקל בין להחמיר.

ומכיון שאין הפרש בכל אלו מראות למה באמת הצריכו שיהא הכהן יודע בחלוקתן הוא משום שיש נ"מ גם לדינא, לגבי המבואר במשנה דתנן בנגעים ריש פ"ז: אלו בהרות טהורות וכו' בעכו"ם ונתגייר בקטן ונולד בקמט ונגלה וכו', נשתנו מראיהן וכו' היתה כשלג ונעשה כסיד ההיכל וכו', היתה כקרום ביצה ונעשית כצמר לבן וכו' שנחלקו התנאים בדינם, ואם הכהן לא יהיה בקי בהפרש אלו המראות הרי ישל בדין בכל אלו ולכן בהכרח שצריך לידע כל חלוקי המראות¹⁴.

דף ו:

ג. בהרת עמוקה וכן הוא אומר ומראה עמוק מן העור כמראה חמה העמוקה מן הצל שאת אין שאת אלא גבוה ... כשם שטפילה לשאת כך טפילה לבהרת

שנתערבו בחלב. והנכון דיש כאן חזרה מפירושו דא"כ כפי דעת הראב"ד ה"ק דפתוך שבקרום מראהו ככוס חלב שבו י"ו טפין והפתוך שבבהרת מראהו ככוס חלב שבו שני טפין דנמצא פתוך שבבהרת לבן יותר וכאלו תאמר שהפתיכה ר"ל האדמימות צריך להיות בכלל כשיעור אחד לא פחות ולא יותר ונמצא ממילא קרום הוא אדום טפי מבהרת ולפ"ז אם חזרה נגע שהיתה בהרת בתחלה להיות ככוס חלב שיש בו ד' טפין מהורה שהרי בהכרח יש בה אדמימות טובא וזה באמת אינו דודאי אם בהרת מתחלתה נשתנית עד שנעשה מראהו ככוס חלב שיש בו ט"ז טפין עדיין בהרת מקרי וממא דעדיין הוא לבן כ"כ כמו קרום שאדמימות כל שהוא עושאו ככוס חלב שנפלו לתוכו ט"ז טפין הילכך בבהרת אף על פי שיש בו אדמימות הרבה עד שנעשה ככוס חלב שיש בו ט"ז טפין עדיין אדמדם מקרי וחשיב נגע ולא מקרי אדום ממש שאינו נגע אא"כ בהרת שנשתנית עד שהיא ככוס חלב שיש בו יותר מט"ז טפין הוא דהוי אדום וטהור. ולהיפך הפתוך שבקרום כשהיה קרום מתחלה ואחר כך בא בו אדמימות מעט מזער עד שנעשה ככוס חלב שיש בו ב' טפין אין אומרים דלבן נמור מקרי שהרי נתערב בו רק אדמימות מעט מזער אלא דמ"מ אדמדם מקרי ואין אומרים דאין זה לא לבן ולא אדמדם (וטהור) קמ"ל דאדמדם מקרי הילכך כל נגע שנראה מתחלתו שמראיתו ככוס חלב שיש בו ב' טפין או כמראה כוס חלב שיש בו ט"ז טפין הכל אדמדם מקרי ומצטרף. מרכה"מ שם.

¹⁴ ערוה"ש שם יא יב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

כבר התבאר במסכת ב"ב דף פד: ד' מראות שיש בצרעת עור הבשר¹⁵ ואלו הן א. לובן עז ביותר שאין למעלה ממנו שהוא נראה בעור הבשר כשלג והוא הנקרא בהרת ב. ולובן שהוא כהה מזה מעט שנראה כצמר נקי של כבש בן יומו הוא הנקרא שאת ג. ולבן שכהה מן השאת מעט שנראה כסיד ההיכל הוא תולדת הבהרת ונקראת ספחת ד. ולובן שכהה מסיד ההיכל¹⁶ מעט והרי הוא כקרום ביצה היא תולדת השאת וגם זה נקרא ספחת,

וכשנולד בו אחת משלשה סימני טומאה שיש בצרעת¹⁷ עור הבשר כגון שנולד במראה שתי שערות לבנות שיש בהם שיעור לטמאות¹⁸ או שנולד מחית בשר דהיינו בשר חי שאינו לבן כמראה נגע אלא לבן מגוון אחר או אדום או שחור כשיעור עדשה מרובעת או יותר¹⁹ או שהסגירו שבעת ימים ופשתה והוסיפה הבהרת או השאת או הספחת.

כל מראה צרעת²⁰ עור הבשר אינה קרויה נגע ולא מטמאה עד שיהיה מראה הנגע עמוק מעור הבשר, לא עמוק במשישתו אלא במראית העין²¹ כמראה

¹⁵ וכמש"כ הרמב"ם דינים אלו רמב"ם טומאת צרעת פ"א ופ"י ה"א

¹⁶ היא כסיד ההיכל אף על פי שבעצם הלובן היא קטנה מצמר נקי מ"מ לעניין הזוהר שמפזרת הראייה היא כבהרת. ולא לחנם אמרו חז"ל כסיד ההיכל וזה מבואר בריש ב"ב בהורדס שבנה את הבהמ"ק וסכו כסיד ורצה לחפותו בזהב אמרו ליה רבנן דסיד שפיר טפי דמתחזי כי אדוותא דימא, ופירש"י גלי הים שהם נעים ונדים והעין מתאששת בראייתן, עכ"ל. הרי להדיא דסיד ההיכל הוא בבהירות ומפזרת הראות ונראית עמוק אף על פי שבשאת שהיא למעלה ממנה אינו כן [והזוהר היה מן האבנים והסיד].

¹⁷ וכמש"כ הרמב"ם שם פ"א ה"י ושלשתן מפורשין בתורה

¹⁸ וכמש"כ הרמב"ם שם פ"ב ה"א "שיער לבן שהוא סימן טומאה בצרעת אין פחות משתי שערות וכמה יהיה אורכן כדי שיהיו ניטלות בזוג היתה אחת ארוכה ואחת קצרה משיעור זה או אחת שחורה ואחת לבנה או אחת מלמטה ונחלקה מלמעלה ונראית כשתיים או שהיה עיקרן משחיר וראשן מלבין הרי זה טהור היה עיקרן מלבין וראשן משחיר אע"פ שהלבן כל שהוא טמא"

¹⁹ וכמש"כ הרמב"ם שם פ"ג ה"א וה"ב "אין המחיה סימן טומאה עד שתהיה כעדשה מרובעת או יתר על זה וכמה שיעורה כדי צמיחת ארבע שערות שתיים אורך ושתיים רוחב והוא שתהיה המחיה באמצע הבהרת והבהרת מקפת אותה מכל צד והיא יתירה על המחיה רוחב שתי שערות או יתר אבל אם היתה המחיה בצד הבהרת אינה סימן טומאה היתה מפוזרת כגון שהיה בשר חי כחרדל במקום זה ובשר חי כחרדל במקום אחר אעפ"י שהכל באמצע הבהרת אינן מצטרפין לבעדשה עד שיהיה במקום אחד באמצע הבהרת כעדשה מרובעת או יתר: המחיה מטמאה בכל מראה בין שהיה מראה המחיה אדום או שחור או לבן והוא שלא יהיה הלובן מארבע המראות שביארנו:

²⁰ רמב"ם הלכות טומאת צרעת פרק א הלכה ו

²¹ ואינו מובן ואיך יהיה עמוק מן העור הלא נוטה לאדמומית, ונהי דהלבנון בה יותר מהאדום מ"מ הא גם עור האדם לבן אלא שאינו בחוץ הלבנונית, וא"כ ה"ע כשהנגע פתוך באדום איך יהיה עמוק מן העור. וצ"ל או כדפרש"י בשבועות שהקצוות מהפתוך הם בלובן גמור ושם נראה העומק, או דכיון דהאדמומית מעט כשני

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

החמה הנראית לעין עמוקה מן הצל²², אבל אם היה מראה הלובן או הפתוך בשוה עם שאר העור או גבוה מן העור אינו נגע²³, אלא כמו צמח מן הצמחים העולים בגוף.

מיפי דם או מעט יותר לתוך כוס של חלב וסתם כוס הוא רביעית לא ימלט שלא ישארו נקודות דקות בלובן גמור ושם הוא העומק. ערוך השולחן העתיד הלכות נגעים סימן פ סעיף יד
²² וז"ל הרמב"ן בפ"י התורה על פסוק ומראה הנגע עמוק, שיש לובן שנותן זוהר ולמישות בעינים כמראה החמה והעין אינו מקבל גוון הלובן ההוא ועל כן יראה אצלו כעמוק, כי מראה החמה שהיא עמוקה מן הצל הוא מפני שהעין מקבל גוון השחרות והוא נקבע בו וסובל אותו, אבל גוון הלובן אין העין מקבלו ומפזר כח הראות ומתרחק לו ועל כן יראה כעמוק. והנה לובן הבהרת שהוא בהיר הראות נחלש ממנו כאשר יחלש מהחמה. ובלבד שלא יהא בו שיער שחור כי אז יתפוש כח הראות משחרותו וממנו יתפשט בכל מקום הנגע ולא יכרח ממנו. והשאת היא לבנה, אבל אין הלובן מזהיר ולא יחליש הראות ויראה בקריבה אליו ומוגבהת כעניין הראות בכוכבים שהם נראים כמו גבוהים ברקיע, עכ"ל. ולפי"ז מתבאר הפסוק דועמוק אין מראה מן העור ושערה לא הפך לבן, דכיון דהשיער שחור ממשיך אליו העין ועל כל הבהרת ואין הראייה מפזרת ולכן אין נראה העומק משא"כ בקרא הקודם דגם השיער לבן לכן המראה עמוק..

²³ שיש במראה לבן שאף שהלבנונית במדרגה גבוה כמו צמר לבן מ"מ אם אין לה זוהר ולמישות העין מקבלו, אבל הלובן שיש בו זוהר ולמישות כמו שאנו רואים השלג העב בזמן שהקור גדול רואין הניצוצות יוצאות מהן וממילא דהראייה מתפזרת, וזהו שקראתה תורה בהרת מלשון אור בהיר, וכן תולדת הבהרת שהיא כסיד ההיכל אף על פי שבעצם הלובן היא קטנה מצמר נקי מ"מ לעניין הזוהר שמפזרת הראייה היא כבהרת. ולא לחנם אמרו חז"ל כסיד ההיכל וזה מבואר בריש ב"ב בהורדס שבנה את הבהמ"ק וסכו בסיד ורצה לחפותו בזהב אמרו ליה רבנן דסיד שפיר מפי דמתחזי כי אדוותא דימא, ופירש"י גלי הים שהם נעים ונדים והעין מתאששת בראייתו, עכ"ל. הרי להדיא דסיד ההיכל הוא כבהירות ומפזרת הראות ונראית עמוק אף על פי שבשאת שהיא למעלה ממנה אינו כן [והזוהר היה מן האבנים והסיד]. ולפי"ז כל דברי חכמים קיימים, דהרמב"ם דמיירי לעניין מדרגות הלבנונית וודאי שאפילו האחרונה לבנה מעור הבשר ובשיתוף השם אמרה תורה על כולם ומראה עמוק מן העור, כלומר עמוק בלבנונית ויכול להיות שבגוף שחור גם בהם יתראה כעמקות במראה, והשאלות והראב"ד מיירי לעניין מאמר חז"ל כמראה חמה העמוקה מן הצל, וזהו רק בבהרת ותולדתה ולא בשאת ותולדתה, ולכן נקראת שאת שאינה מפזרת הראייה וכמ"ש. ולכן נקראת שאת דכל לובן שאינו מפזר הראות קרוב הוא לעין יותר משחרות כמושג בחוש שדבר לבן רואין במרחק יותר מדבר שחור, וזהו שכתב השאלות על שאת עד דמתחזיא גבוה וכו', ורש"י והר"ב כתבו כהרמב"ם. ערוה"ש

דפ"ט כ

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

